

HAJDUFÖLD

Előfizetési ár helyben és vidéken 1 hóra 150 K.
(Egy hónapnál hosszabb időre előfizetést nem fogadunk el)
Egyes példány hétköznap 6 K, vasárnap 10 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
Megjelenik hétfő kivételével minden nap
Felelős főszerkesztő: Dr. Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-43. SZÁM.

Háboru?

A mi számunkra ez most a kérdés kérdése, amely mellett kezd minden kicsivé törpülni: lesz-e háboru? Napról-napra jobban fogtat bennünket a drágaság, szinte már elveszünk bele; óráról-óra fenyegetőbben közeledik felénk a tél minden tetézt nyomorúsága, szinte már kétségbeesünk miatta; percről-percre győzti elménket a mai irtózat közgazdasági állapot minden kínja, szinte már nem is számítjuk életnek hatalmas vergődésünket — és most mégis mind erősebben gyűri le összes egyéb gondolatunkat és érzelésünket az a keletről feltornyosuló óriási kérdőjel: *lesz-e háboru?*

És valljuk be egész őszintén, minket, megcsönkített, gyalázatos és hitvány béke béklyóiba vert magyarokat, egy cseppet sem aggaszt vagy rémit egy újabb világháboru eshetősége. Az ma már bizonyos, hogy ilyen határok közt, amelyeket számunkra az antant megkergült diplomáciái ott Trianonban, ezalótt évektől megrajzoltak, megélnünk teljes lehetetlenség. Megbontott gazdasági egységünk folyton fokozódó közgazdasági nyomort zudít ránk, amely ellen hasztalanul védekezünk árviszsgáló bizottsággal, internálással, botózással és más egyébvel is, mert lényegesen és gyökeresen így azt meg nem javíthatjuk. Ideig óráig feltartóztathatjuk egy-egy vesztegelési ponton, de aztán megint csak halad az tovább, súlyedünk lejjebb és lejjebb. Szétszakított néprajzi egységünk is a legképtelenebb helyzetet teremtette, milliókat rabszolgákká tett, családokat egymástól elválasztott, fölüeny magyar kulturánkat balkáni nivó alá kényszeríti hajolni. Ez a békétákolmány galád és hazug erőszak, amelyben csonka hazánk előbb-utóbb végképen elsorvadna. Ez nem egy új korszak bölcsője, hanem egy letűnt idő koporsója akar lenni. Mit veszíthetünk hát mi egy újabb háboruban? Igazán semmit. Mert, ha azt mérn is ránk a végzet, hogy abban letiporjanak, végleg legázoljanak bennünket, akkor is jobb, méltóbb, becsületesebb sors a számunkra a tiszt és gyors halál, a harcmező véres tragikum és gyásza, mint a képmutató, lassu sorvadás, a hosszú-hosszu haldoklás. Ha pedig, amiben hiszünk és bizunk megingathatatlan szilárdsággal, felénk mosolyog a hadiszerencse, akkor vége tengernyi kínjainknak, végtelenné latszó szenvedéseinknek.

Keleten pedig napról-napra érik a helyzet. A hur egyre feszültebb lesz, míg egyszer csak el fog pattanni. A nagy antant mindent elkövet, kétségbeesett erőfeszítéseket tesz, hogy a békét megmentsse, a háborút a Balkántól távolítsa. Megigér és megad a töröknek mindent, csak am ne támadjon. Félt, hogy addig mes-

terkednek ezek a minden hájjal megkent diplomaták, hogy becsületes, egyeneslelkü töröktestvéreinket rászedik és ekkor újra vége lenne minden reménykedésünknek. Azonban ma még Kemal erősen áll a maga lábán; kétértelműségeket nem fogad el, ígéreteknek nem dől be, keveset, vagy semmit sem beszél, csak cselekszik. Az oláhok és szer-

bek viszont, mint a fogóba került rókok, a legfuresább dolgokat művelik, mert maguk sem tudják, hogyan másszanak ki a magukásta verem fenekéről. Csupán mi nézzük, várjuk, lessük a fejleményeket, mi állunk készen feszülő izmokkal, hogy amint lehet és kell, lecsapjunk ezeknek a galád rablóknak a fejére.
Dr. Bessenyei Lajos.

Megvalósul a keresztyén koncentráció

Előkészítés alatt a közigazgatási és az adóreform

Budapest, szept. 30. Amióta a keresztyén koncentráció nyilvánosságra került, a liberális sajtó nap-nap után hasábokat szentel alaptalan vádaknak, amivel csak az a célja, hogy a közönséget félrevezesse. Az egységes párt összejöveteléről szóló tudósítások is az ismert módszer szerint teljesen elferdítve láttak napvilágot. Személyes surlódásokról, ellentétokról, kormánybuktatásról, az egységes párt tagjai közti visszavonásról írnak. A tény az, hogy az *összejövetelen a keresztyén koncentráció gondolata fényes diadall aratott* és a keresztyén koncentráció nem szenvedett semmilyen kudarcot, hanem helyeslésre talált a párt összes tagjainál és a kormány tagjainál is.

Az aláírók száma megszorodott. Nem felel meg a valóságnak az a hír sem, hogy egyesek visszavonták volna aláírásaikat, mert még azok, akik a mozgalomtól a párt egységét féltették, a felvilágosítások után tel-

jesen megnyugodtak a keresztyén tömörülésben.

A nemzetgyűlés szünetét az egyes miniszteriumok munkaprogramjuk megvalósítására használják fel. A legkülönbözőbb törvényjavaslat előkészítésén dolgoznak és ugyyszólván nap-nap után tartanak ankétokat ezen törvényjavaslatok tárgyában az egyes miniszteriumokban.

A belügyminiszteriumban a közigazgatási reform előkészítő munkálatai folynak. Mint illetékes helyről értesülünk, a törvényjavaslat csak a jövő év elejére készül majd el. A pénzügyminiszteriumban is serény munka folyik. Most készül a pénzügyminiszteriumban az *adóreform második része* és a pénzügyminiszter a nemzetgyűlés összehívása után terjeszti be a jövedelmi- és vagyonszádóról szóló törvény egyes intézkedéseinek megváltoztatásáról, valamint a községi háztartások rendezéséről szóló törvényjavaslatokat.

Kemal hajlandó tárgyalni

Páris, szept. 30. A „Chicago Tribune” szmirnai jelentése szerint Musztafa Kemal pasa tegnapelőtt hosszas tanácskozás után elhatározta, hogy a szövetségességekkel találkozni fog azon előértekezleten, amelyet a jövő hét elején tartanak és amely a fegyverszüneti feltételeket megállapítja és részt fog venni azon az újabb konferencián, amely Velencében, vagy Olaszország egy más városában fog összeülni.

London, szept. 30. A Reuter-Iroda beavatott helyen arról értesül, hogy Musztafa Kemal pasa Pellet tábornokkal, a konstantinápolyi francia megbízottal, aki röviddel ezelőtt Szmirnában velt kiküldetésében, közölte, hogy nem szándékozik a török haderőket a semleges zónából kivonni.

Enver és Kemal szövetsége

Konstantinápoly, szept. 30. (A Hajdúföld bécsi tudósítójának telefonjelentése) Enver és Kemal pasák között tárgyalások folynak oly értelemben, hogy *közös frontot csinálnak Anglia ellen.*

London, szept. 30. A Reuter-iroda értesülése szerint Konstantin király Palermóba utazott és a királyi család ott fog letelepedni.

Angol felvonulás

Malta, szept. 30. Állandóan érkeznek ide csapatok, amelyeknek rendeltetési helyük Csanak. A csanaki területre indított flottillát 10 romboló torpedóval megerősítették. Az V-ik György páncélos hajó elindult Devanta felé és rövid időn belül a Denlow páncélos hajó is fogja követni.

Páris, szept. 30. A „Petit Parisien” jelenti: A külügyminiszteriumba jegyzék érkezett, amely igazolja Harrington kezdeményezését a Márványtenger déli partján. A lap szerint az angol jegyzékre adandó válasz már kész. Foch marsall és más katonai szakértők szerint a Márványtenger déli partján fekvő állások tarthatatlanok, míg a csatlalásai vonal természetesen védelmet alkot.

Megalakult a görög kormány

Athén, szept. 30. (Havas) Az új kormány Zainis elnöklésével meg-

alakult. A külügyi tárcát Politis vállalta. Minthogy Zainis és Politis jelenleg külföldön időznek, ideiglenesen Krakidas és Kanelopolos fogják a miniszterelnöki, illetve külügyminiszteri teendőket ellátni. Az új kormány már letette az esküt az alkotmányra.

Páris, szept. 30. A „Boszljednija Novosztje” értesülése szerint a szovjet kormány elismerte Turkesztán függetlenségét. Az új állam formája köztársaság, elnöke Enver pasa.

A kisantant veresége a népszövetségben

Genf, szept. 30. A népszövetségi ülés ma délelőtt tartotta utolsó ülését. Edwarda elnök ezután kihirdette a tanács nem állandó tagjaivá választott hat ország nevét. A két új tagsági helyre Uruguay és Svédország jutottak be. Délamerikát a tanácsban tehát két hely képviseli. A kisantant ellenben egyetlen helyet sem kapott. A népszövetség teljes tanácsa most már a következő államokból áll: Anglia, Sztjéc, Olaszország, Japán, Spanyolország, Belgium, Svédország, Brazília, Uruguay és Kína.

Genf, szept. 30. A népszövetség tagjainak körében élénk megbeszélés tárgya, hogy a kisantantnak minden erőlködése ellenére sem sikerült helyet kivívnia a népszövetség tanácsában.

Kétségtelen, hogy a nemzetközi közvélemény nem kedvező a kisantantnak, amelynek állítólagos hírneve csupán a cseh propaganda tevékenységének tudható be, de az érdekelte államokban nincs gyökere ennek a hírnévnek.

Bizonyos hírek szerint az angol birodalom a korona gyarmatokkal együtt magára hagyta Jugoszláviát és ez volt az oka balsikerének. Azt mondják egyébként, hogy a nagyhatalmak között egyedül Franciaország szavazott Jugoszláviára, a többi nagyhatalom pedig cserbenhagyta. Az egész Délamerika Jugoszlávia ellen szavazott. Az eredmény általában meglepéskeltett. Az eredmény Magyarország számára rendkívül jelentőségteljes nemcsak azért, mert a kisantant vereségével egyértelmű, hanem azért is, mert a tanácsba Svédország és Uruguay, vagyis két valóban semleges állam jutott be.

Az inségakció

Budapest, szept. 30. A Kormányzó inségakciója javára a megszállott területen levő véreink is megható jeleit adják a Magyarországhoz való ragaszkodásunknak. Mindenfelől kisebb-nagyobb adományok érkeznek, amelyeket a belügyminiszter nem hozhat nyilvánosságra, sőt meg sem köszönheti a nemesszívű adományozóknak, nehogy üldözésnek legyenek kitéve a megszálló hatalmak részéről.

A szabadkőművesek

Budapest, szept. 30. Egyik budapesti déli lapban közlemény jelent meg arról, hogy a közoktatásügyi miniszter tárgyalásokat folytatott a külföldi szabadkőművesség képviselőivel.

Ezzel a beállítással szemben a valóság az, hogy a parlament folyosóján egy képviselő bemutatott két idegen urat a miniszternek azzal, hogy az illetők a miniszterre várnak. Rövid társalgás fejlődött ki és a közoktatásügyi miniszter egyáltalán csak a beszélgetés folyamán szerzett tudomást arról, hogy kik a szóban forgó külföldi urak.

Pusztán udvariassági beszélgetés volt és egészen általános jellegű, amely semmi konkrét dologra nem terjedt ki.

Álhir a szerb király meggyilkolásáról

Pécs, szept. 30. A jugoszláv határon keresztül ideérkezett, meg nem erősíthető hírek szerint Belgrádban kitört a forradalom. Sándor királyt állítólag meggyilkolták.

Pécs, szept. 30. Sándor király meggyilkolásáról szóló hírek mind- eddig nem nyertek semmiféle megerősítést, úgy hogy a fenti hírt a legnagyobb fenntartással kell fogadni.

Budapest, szept. 30. A budapesti szerb követségen Sándor király meggyilkolásáról szóló híradásokra vonatkozólag a következőket mondták:

Sándor király meggyilkolásának és a belgrádi forradalom kitörésének híre légből kapott koholmány. Sokkal jelentéktelenebb hírek-ről is azonnal kapunk értesítést, kizártnak tartjuk tehát, hogy ha ez a távirat megfelelne a valóságnak, arról ne értesítenének bennünket.

Bécs, szept. 30. (A „Hajdúföld“ bécsi tudósítójának telefonjelentése.) A jugoszláv rendőrség ma délelőtt Marburgban letartóztatta Markovics Simont, a jugoszláv kommunisták vezetőjét, aki hamis utlevéllel érkezett oda. Annak idején a Sándor király ellen elkövetett merénylet miatt üldöz e Markovicsot a rendőrség, de az előbb Moszkvába, majd onnét Bécsbe szökött. Markovicsot Belgrádba kísérték.

Az aranybulla jubileuma

Székesfehérvár, szept. 30. Az aranybulla 800 éves évfordulója alkalmából a kultuskormány jubileumi ünnepséget tervezett, de a mai súlyos viszonyokra való tekintettel ettől elállt és az ünnepség megtartását Székesfehérvár városára bízta. A város a jubileum megtartását október 14-re tűzte ki. Erre az alkalomra Havranek Lajos székesfehérvári szobrászművész emlékszobrot készített, amelyet Székesfehérvár mellett lévő csucos hegyen, illetve András hegyen állítanak fel. Ezen az András hegyen volt az az országgyűlés, amelyen II. Endre az aranybullát kiadta.

A Hajdúföld telefonszáma 3-48.

Parasztdiktatura Bulgáriában

Szófia, szept. 30. (A „Hajdúföld“ bécsi tudósítójának telefonjelentése.) A parasztpárt intézőbizottságának határozatára a kormány kiadta az elfogatási parancsot a háborús kabi-

netek tagjai ellen. Malinov, Todarov, Ganev, Paneilov volt minisztereket elfogták. A parasztpárt ezenfelül proklamálta, hogy ki fogja mondani a parasztdiktatúrát.

Debrecen nem maradhat kéményseprői szolgálat nélkül!

A kéményseprők panasza Sürgős beavatkozásra van szükség

Beszámolt már a „Hajdúföld“ a város törvényhatósági bizottsága szűkebb határozatáról, mellyel megtagadta a kéményseprők valóban szerény kívánásának a teljesítését. Valamint megírtuk azt is, hogy ennek következtében a kéményseprőmunkások abbahagyták a munkát.

E percben tehát a helyzet az, hogy az egész város tűzrendészeti biztonsága a legnagyobb mértékben veszélyeztetve van, annyival is inkább, mert a kéményseprőknek szilárd elhatározásuk, hogy mindaddig nem kezdik meg újra a munkát, míg jogos kívánásuk nem teljesül.

Tegnap este a keresztényszocialista kéményseprőmunkások szakosportjának küldöttsége kereste fel szerkesztőnket s helyzetükről lapunk útján kívánják tájékoztatni a nagyközönséget. Előadásuk nagy vonásokban a következő:

A kéményseprőmunkások a mesterekkel egyetértve még július hónapban 150%-os díjemelésért fordultak a városhoz. Akkor az előkészítő fórumok véleményezték a kívánás teljesítését, mégsem volt elintéztető még az augusztusi közgyűlésen sem, mert a jog- és pénzügyi bizottság javaslatára a béremelés kérdésének elintézését egybekapcsolták a kerület új beosztásának rendezésével. Miután így hónapokra elodázták a megoldást, az elkészeredett munkások 8 napi felmondással mindenütt kiléptek s egy részük el is helyezkedett más foglalkozási ágban, egyesek a várost el is hagyták. Majd az iparhatóságnál Tóth Emil tanácsos jelenlétében új tárgyalás indult meg.

A munkások csak úgy voltak hajlandók ismét megkezdni a munkát, ha garanciát nyerne arra nézve, hogy a szeptemberi közgyűlés visszamenőleg, július 1-től megszavazza a kért 150%-os tarifaemelést. Dr. Tóth tanácsos biztatására, mely szerint minden bizonnyal számíthatnak a közgyűlés kedvező döntésére, valamint a város tűzbiztonságának megóvása érdekében csakugyan folytatták a munkát és várták a közgyűlés napját. Jogos kérésük teljesülésében annyira bíztak, hogy csaknem mindannyian több ezer koronányi adósságot csináltak, a kölcsönpénzt a legszükségesebb beszerzésekre fordítván; arra számítottak, hogy a július 1-től járó bértöbbletből fogják adósságukat letörleszteni.

Óriási elkészeredést váltott ki a megbízott munkásokból a jog- és pénzügyi bizottság határozata, mely Márk Endre indítványára, Magoss György kontrázásával megtagadta a kérelem teljesítését és csupán október 1-től kezdve javasolta a tarifa emelést, de még így is nem 150%-kal, hanem csupán 100%-kal a külsőségen, míg a belsőségen csupán 50%-kal. A tanács javaslata egye-

zett a jog- és pénzügyi bizottsággal. Ismerve a közgyűlés mai összetételét, természetesnek kell találnunk, hogy a közgyűlés is így határozott, hiába támogatta a munkások kérelmét dr. Tóth Emil tanácsnok, Ekly József és dr. Tervej Tamás, — legutóbbi nyíltan kijelentvén, hogy még 200%-os emelést sem tartana soknak.

Mint ahogy a pauzázó munkások magukat kifejezik, így zárta ki a közgyűlés a munkásokat. A felemelt tarifa mellett a munkás hetibére 2250 korona, melyből szapanra 400 koronát kell költenők, a többiből egy hétre 1 kiló zsirt és naponta 1 kiló kenyert vehetnek. De hogy aztán egyéb élelmiszert, ruhát, cipőt, tüzelőt miből, vásároljanak, azért nem fáj a Márk Eadrék fejé. A kérelem teljesítése esetén a heti fizetés 3800 koronára rugna, ami, más szakmákban elért munkabérekhez viszonyítva, még mindig nagyon szűkösön fedezi a legszükségesebbeket is.

A külsőségekre vonatkozó 100%-os emelésre azt jegyzik meg a munkások, hogy 1897 óta nem tartozik a külsőségre a Csapó, Homok-, Libakert, a sesta-, séta-, vénkert, újkert stb.

Ami pedig kérelmüknek azt a részét illeti, hogy július 1-től visszamenőleg adassék meg a kívánt tarifaemelés, azt (azon kívül, hogy erre határozott ígéretet nyertek) azzal támogatják, hogy a mesterek is évnegyed végén szedik be pénzüket, tehát nem tudnák a munkások felemelt fizetését már mostantól kezdve a régi tarifából befolyó díjakból kiadni. Serelemesnek mondják, hogy míg a háztulajdonos a legújabb rendelkezés szerint a közüzemi költség tételei között kéményseprés címén 2% helyett 14%-ot kap, vagyis az eddiginek 7-szeresét, addig a kéményseprő és munkása csak kétszeresét, (itt megjegyezzük, hogy e pontban nincs igazuk, mert figyelmen kívül hagyják, hogy a közüzemi pótléknál az időközben beállott kéményseprői tarifa-emelkedést idáig sohasem honorálták.)

Rámutatnak a munkások arra, hogy a városi közgyűléssel ellentétben, (egy napi időkülönbséggel) Hajdúvármegye közgyűlése 625 százalékkal emelte a tarifát, ezáltal ott a munkások fizetése heti 4560 koronára lett (kétszerese a városi felemelt fizetésnek) Keserűen jegyezték meg, hogy: „persze, a vármegyei közgyűlésen nem akadt egy márkendve sem, aki felszólalásával kivette volna vagy 30 kéményseprő család szájából a kenyeret.“

Végül kijelentették a munkások, hogy ha valami kedvező megoldást sürgősen nem talál a város, hogy a munkát ismét megkezdhesék, ők itthagyják Debrecen s igyekeznek a

tisztességes munkát jobban megbecsülő megyében elhelyezkedni vagy más pályán boldogulást keresni. Hivatkoznak arra, hogy ők mindent megtettek a békés megoldás érdekében, igényüket lemérsékeltek a lehetőség határáig, hónapokig keresztényi türelemmel vártak, részint az ígéretekben bízva, részint a tűzbiztonság érdekében. Epen azért minden bekövetkező kárért, mely az ő munkabeszüntetésükből származhatik, magukról a felelősséget elhárítják.

Fentebb ismertettük a kéményseprők álláspontját. Magunk részéről néhány szóval csak annyit fűzünk hozzá, hogy a nagyközönség nevében kérjük az illetékeseket, hogy kövessenek el mindent az ügynek megnyugtató elintézése érdekében. Az bizonyos, hogy a város nem maradhat kéményseprői szolgálat nélkül, különösen most, a fűtési idejű küszöbén.

Amennyire mi általában a keresztényszocialista munkásokat és ezek között a debreceni kéményseprőket ismerjük, bizonyára ismét megkezdődik és zavartalanul folytatnák munkájukat, ha megfelelő helyről garanciát kapnának arra, hogy a legközelebbi közgyűlés teljesíti kívánásukat.

A helytelenül informált közgyűléstől a jobban tájékozott közgyűléshez felebbezzük!

Harc a rendőrök és a részeg pintérek között.

Véres esemény színhelye volt tegnap este az Ispotály-utcaig levő Nagy István-féle vendéglő. Estefelét betértek oda Csapó Mihály és Csapó István Agárdi utca 9. szám alatt lakó pintérek, akik valószínűleg már előzőleg is ittak, mivel alighogy beültek a vendéglőbe, már is duhajkodni kezdtek.

Először is Szabó János villamosvasuti alkalmazottba kötötték bele, akit a földre tepertek. A koresmaros a dulakodás láttára rendőrré futott s az épen arra járó Fábry Árpád rendőrfelügyelővel és Sallay Sándor felügyelőhelyettesel tért vissza, akik hozzá láttak a rendcsináláshoz. Azonban a két Csapó nem hajtott a figyelmeztető szóra. Neki estek a két rendőrtisztviselőnek, különösen Sallay támadták meg, akitől a kardját akarták elvenni, illetőleg kihuzni a hüvelyéből. Dulakodás közben formális harc fejlődött ki a rendőrtisztek és a részeg pintérek között.

Sallay, aki hatalmas termetű ember, rövid harc után földre teperte támadóit, akik közül az egyik már félig ki is huzta kardját. A két Csapó könnyebben sérült meg: áldozata lett a verekedésnek a felügyelőhelyettes kardja és kardbojtja is.

A két Csapót előállították a rendőrségen s őrizetbe helyezték. Hatóság közeg elleni erőszak büntetése miatt indult meg ellenük az eljárás.

Gépolaj, gepzsir, szekerkenőcs,
lenolajkenc, terpentín, brunalin,
szőlőtáposzcsák, dohányzsinórg
Piac-u. 51.
Telefon 70. **Csanaknál**

Férfi öltönyök 4400 kor.-ért gummikabátok, raglanok, bőrkabátok óriási választékban kaphatók
„HAJDUFÖLD“ ruháüzletben Piac-utca 67. Frohner szálló épület.

A haldokló Pazmaneum

Fővárosi lapjaink hirt adnak arról, hogy a bécsi Pazmaneum, a Pázmány Péter biboros hercegprímás által alapított magyar papnevelőintézet, amely már eddig is súlyos anyagi zavarokkal küzdött, teljesen a válság szélére sodródott s fenntartása is kétséges volt.

Ha igaz ez a híradás, — valóságában nincs okunk kételkedni — a magyar kormányának kötelessége közbe lépni oly módon, hogy Pázmány híres intézetét, a Pazmaneumot Budapestre telepítse át.

Pázmány Péter idejében magyar érdek volt egy papnevelőintézetnek Bécsben való felállítását s a nagy-növű főpap a „magyar biboros Ciceró” bizonyára abból indult ki, hogy kedvenc papnövendékei a habsburgi birodalom székvárosában, az udvar közelében nőjenek fel; ismerjük meg idejekorán a nyugati eszméramlatokat, s közelről szemléljük azokat az érdekszálakat, majd befolyást is nyerjenek azok szövéseire, melyek házákat a nyugattal összekapcsolják.

Ma azonban, midőn a Habsburg-uralom összeomlott, s Bécsét egy félíg vörös, félíg pangermán uralom tartja kezében, minden lehet, csak magyar érdek nem, hogy a Pazmaneum továbbra is Bécsben maradjon.

Haza kell tehát hozni Pázmány intézetét, otthoni kell adni Budapestben a Pazmaneumnak, gazdagítani kell a magyar fővárost egy magyar és keresztény intézménnyel, mely Bécsben már idejét multá, itthoni talajban azonban új erőre érve s új erőt ad a kereszténységért küzdő magyarságnak is.

Jövő évben lesz 300 esztendeje, hogy Pázmány Péter a bécsi Pazmaneumot alapította. Adja Isten, hogy jövő ilyenkor ezt a 300 éves fordulót már a budapesti Pazmaneumban ünnepelhesük meg!

Argirus.

A kiviteli illeték

Budapest, szept. 30. Terffy Béla közlekedési miniszter a husz és zsir-drágaság letörésére tett előterjesztést a tegnapi minisztertanácsban. Ebben javasolja, hogy az állatok kivitele után az illetéket jelentősen mértékben emeljék, a kiviteli illetékek többségéből származó bevételt pedig az olcsó husellátásra fordítják. A mezőgazdasági termények kivitelének korlátozására is tesz előterjesztést. Itt is az illeték felemelése alakjában gondolja a miniszter a drágaságot letörni.

A tegnapi minisztertanács a kivitel kérdésével foglalkozva úgy határozott, hogy azt továbbra is fenntartja. Az állatok kivitelénél az eddig megállapított 30%-os kiviteli illetéket 50%-ra emelik fel. A mezőgazdasági cikkekre szóló kiviteli illetéket nem fix összegben fogják beszédni, hanem a vételár bizonyos %-ában fogják megállapítani.

A drágaságügyi bizottságot valószínűleg rövidesen összehívják, hogy azon a drágaságot mérséklő rendszabályokról tárgyalhassanak. Az állami jegy kibocsátás ellenőrzésére kiküldött bizottság ma délután Ernszt Sándor elnöke alatt ülést tartott.

— **Új orvosnő.** Horváth Gabriellát, dr. Horváth Károly főorvos leányát a budapesti Pázmány Péter tudományegyetemen az orvostudományok doktorává avatták.

A kommunisták titkos utasításai

Ujabb nyomok a kommunista összeesküvésben

Budapest, szept. 30. A főkapitányság politikai osztályának detektívai a tegnapi nap folyamán szenzációs eredményt értek el. Megtalálták ugyanis azokat a Thermos palackokat, amelyekben Singer Ernő orvos-tanhallgató címére a titkos utasításokat hozták.

Ezeket a palackokat behozták a főkapitányságra, ahol kivették belőlük a Singer által írt parancsszerű utasításokat, amelyek több érdekes pontot tartalmaznak.

Az utasításban többek között az is áll, hogy ezután a kommunista szervezkedésnek szakítani kell azokkal a módszerekkel, hogy a rég megszervezett szociáldemokrata munkásokat vonják be elsősorban az akcióba, hanem ezzel szemben minden erejüket az ifjú munkások beszerzésére fordítsák, mert ezek fogékony

lelkében sokkal jobb talajra talál a kommunista tanítás, mint az idősebb és már elavult gondolkodású munkásokban.

Az utasítás felhívja a szakszervezeti vezetőköt, minden erővel használnak oda, hogy az ifjú munkások közül minél többen álljanak be a nemzeti hadseregbe, hogy ott eredményes munka kifejtése után a hadsereg rendjét bontsák meg és készítsenek elő egy új forradalmat.

A főkapitányság birtokában van az összes utasításoknak, ennek alapján tovább folytatják a nyomozást, mert ismét olyan szálak birtokába jutottak, amelyekről eddig tudomásuk nem volt.

Az utóbbi napokban újabb letartóztatások történtek, úgy hogy az őrizetbe vett kommunisták száma meghaladja a 130-at.

Hajdu vármegye őszi közgyűlése

Hétmilliós deficit a megyénél

Hajduvármegye törvényhatósági bizottsága tegnap délelőtt tartotta őszi rendes közgyűlését gyér érdeklődés mellett Miskolc Lajos főispán elnöklése alatt a vármegyei ház dísztermében. A közgyűlés kezdetén alig 10 ember volt jelen. Később is csak 30 bizottsági tag hallgatta végig a 167 pontból álló tárgysorozatot.

Az alispáni jelentés

Miskolc Lajos főispán 9 órakor nyitotta meg a közgyűlést.

Elsőnek dr. Csiha Endre másodfőjegyző terjesztette elő az időszaki alispáni jelentést, amely részletesen kiterjeszkedik a vármegye egész életére. A termés sokkal gyengébb a tavalyinál. A vármegyében a múlt hónapban születés 2207 gyermek, meghaltak 1452-en, a szaporodás tehát 645. Örömmel jelenti be, hogy az inségakció érdekében kivetett jótékony adó szépen folyik be, a gyűjtés már sok helyütt jelentős eredményeket ért el.

A közgyűlés az alispáni jelentést tudomásul vette s egyben az inségakció szervezésére s végrehajtására alakított bizottság elnökévé egyhangulag Miskolc Lajos főispánt választotta meg, míg az eddigi elnök, Pákozdy Sándor alispán társelnök lett.

A jövő évi költségeloirányzat

Ugyancsak Csiha Endre dr terjesztette elő a vármegye háztartási alapjának 1923. évi költségeloirányzatát, amely 14 millió 900 ezer korona. A fedezet erre 6 millió korona, a hiányzó hét millió koronát vármegyei pótdó adó kivetésével fedezik.

A költségvetést a drágaság s az általános áremelkedés figyelembevételével állapították meg s lehetőleg el akarják kerülni, hogy az év folyamán újabb pótváltságot kellessen kivetni.

Pótköltség, pótdó.

A vármegye ezévi, 1922-iki háztartási alapjának pótköltség előirányzata két millió 960 ezer korona fedezet nélkül, ezt vármegyei pótdóként vetik ki.

Az ezévi, 1922-iki vármegyei pótdó adót százalékszerűen 13%-ban állapította meg a közgyűlés majdnem egyhangulag, csupán egy nyakas nem szavazó volt egy kisgazda személyében.

A Kormányzó köszönete

Hódolatteljes tisztelettel vette tudomásul a közgyűlés a Kormányzó leiratát és köszöni táviratát, amelyeket Hajduvármegye közönségéhez intézett azért, hogy elsőnek járult hozzá a Kormányzó inségakciójához, megelőzve a többi város törvényhatóságát.

Tudomásul vette a közgyűlés Rakovszky Iván belügyminiszter leiratát, amelyben kinevezését közli.

Elfogadták a vármegye nyugdíj-szabályrendelet módosítását, amelyek a nyugdíjasok helyzetén javítanak, ugyancsak a szabadoktatásról szóló szabályrendeletet.

Vita a kutyákról

Czeplédy Mihály vármegyei főjegyző terjesztette elő a vármegyei ebirtási szabályrendelet módosítását. Eszerint az eddigi 2 korona helyett 100, 4 korona után 200 kor. kutyaadót kell fizetni. Csendőrök, rendőrök, kondás, juhász, pásztor ingyen tarthatnak kutyát, de a csikósnak már fizetni kell.

Herczegh Bálint nem fogadja el az ebadó módosított szabályrendeletét, a közgyűlés azonban — Losonczy Almos tiszti főorvos felvilágosító szavai után, amelyben a veszteségről tartott érdekes, szakszerű előadást s kifejtette, hogy a veszteség elterjedésének csökkentését célozza az ebirtási szabályrendelet — elfogadta a módosítási szabályrendeletet.

Téli fa, téli ruha

Tudomásul vette a közgyűlés, hogy az alispán a vármegyei székház és két főszolgabírói hivatal tűzifa szükségletének biztosítása céljából két millió kölcsönt vett fel az Első Takarékpénztártól, hogy kifizethesse azt a romániai fát, amelyet a Gazdasági Takarékpénztár szállít a vármegye kötött szerződése értelmében.

A hajduszemélyzet téli ruha szükségletét a budapesti Rosenthal-cég szállítja versenytárgyaláson kívül.

A halottakért

Egyhangulag elfogadja a közgyűlés Nógrád vármegye törvényhatósági bizottságának azon pártolást végett megküldött határozatát, hogy a vitézi halottak tiszteletére minden községben emléktáblát állítsanak fel s

hogyan azok helyén évenként ünnepléses gyászistentiszteletet tartsanak.

Az élőkért

Ellenben napirendre tér Budapest törvényhatósági bizottságának azon pártolás végett küldött határozata felett, hogy a magyar bírói kar helyzetének javítása érdekében feliratot intézzenek a kormányhoz azzal az indokolással, hogy bár fájjalja a közgyűlés a bírák sanyaru helyzetét, nem kívánatos tisztviselő és tisztviselő között különbséget tenni.

A nemzetrontó sajtó

Napirendre tér a közgyűlés Kecskemét városnak a forradalmi sajtó megrendszabályozását kérő s a kormányhoz intézett felirata felett azzal az indokolással, hogy a lapok megrendszabályozása a kormány hatáskörébe tartozik s a vármegyei közgyűlés teljes bizalommal van a kormány iránt s megnyugszik annak minden, ilyenirányú intézkedésében.

A többi kisebb jelentőségű ügy letárgyalása után a közgyűlés véget ért.

Biztosítva van a Máv. téli szénükséglete

A vasut fűtési szezonja vasárnap, október elsején megkezdődik. Ettől kezdve a kora tavaszig valamennyi vasuti kocsit fűteni fogják. Természetes tehát, hogy a Máv szénükséglete a következő hónapokban növekedni fog. A háború óta minden évben megismétlődött, hogy a téli hónapok alatt szénhiány miatt zavarok következtek be a vasut üzemében.

A Hajdúföld munkatársa örökösödött a debreceni üzletvezetőségénél, ahol azt a felvilágosítást kapta, hogy a debreceni üzletvezetőség szénellátása nehezen ugyan, de biztosítva van. A borsodi szénbányák termeléséből a debreceni, miskolci és szegedi üzletvezetőség szénükségletéről is gondoskodnak, azonkívül széntartalékolással is igyekeznek az esetleges szénhiány bekövetkeztekor a vasuti szünetet kiküszöbölni. Most, vasárnapról kezdődőleg már megkezdik a vonatok fűtését.

1922 október 1. (Vasárnap)

Prot.: Malvin. Kath.: Remig.

A Meteorológiai Intézet időjósolata:

Egylőre még enyhe, előre hajló, később megélénkülő szelekkel hűvösebb idő várható

Közművelődési Könyvtár nyitva d. e. 10-12-ig.

Városi Múzeum nyitva d. e. 8-12-ig d. u. 2-5-ig.

Városi Képtár nyitva d. e. 10-11-ig.

Csokonai-színház este fél 8 órai kezdettel „Szerencsetánc” operett. C) bérlet.

Délután 3 órakor „Bob herceg”.

Térszene délelőtt 12-1 óra között a Gambrius előtt.

A Szent László dalegyet hangversenye d. u. 5 órakor a kath. gimnázium dísztermében.

Gyógyszertárak közül vasárnap délután és éjjel szolgálatot tartanak: Mura-közy (Hunyadi-u. 5), Bocskay (Cegléd-u. 22), Megváltó (Piac-utca 18.) Sas gyógyszerár (Hatvan-u.)

1922 október 2. (Hétfő)

Prot.: Petra. Kath.: Örző Annyalok.

Közművelődési Könyvtár nyitva délelőtt 8 óráig este 8-ig

Csokonai-színház este fél 8 órai kezdettel „Szerencsetánc”. A) bérlet.

A gyógyszerárak közül éjjeli inspekción tartanak: Kossuth (Piac-utca 30), Nap (Piac-u. 3), Il. Rákóczi Ferenc (Külső-vásártér 2), Nádor (Szent Anna-utca 66), Csokonai (Mester-u. 43), Reménység (Csapó-u. 22).

Kulcsár Imre és Fia

Mindenféle katonai és egyenruházati cikkét viszonteladásra is tart.

EGYHÁZ-TÉR 4. SZ. Egyedüli szaküzlet. Nagytempl. jobbra.

Tud. egyetemi leány- és fiú deak szupkagyártás.

HIREK

Vasárnapi istentiszteletek

A református templomokban

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál: dr. Böttök Béla s. lelkész, d. u. 5 órakor prédikál: Barcza József teológus. Kistemplomban délelőtt 9 órakor prédikál: Szele György lelkész, délelőtt 11 órakor prédikál: Dr. Révész Imre lelkész, délután 3 órakor gyermekistentiszteleten prédikál: dr. Szabó Gyula s. lelkész. Kossuth utcai templomban délelőtt fél 9 órakor ifjúsági istentiszteleten prédikál: dr. Ferenczy Gyula egyetemi tanár, délelőtt 10 órakor prédikál: Kustár Dániel vallásitanító lelkész, délután 3 órakor gyermekistentiszteleten prédikál: Uray Sándor lelkész, délután 5 órakor prédikál: Baja Mihály lelkész. Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor prédikál: Papp Imre segédlelkész, délután 3 órakor gyermekistentiszteleten prédikál: Ladányi Zsigmond segédlelkész. Ispoltői templomban délelőtt 10 órakor prédikál: Zámory Sándor segédlelkész, délután 3 órakor gyermekistentiszteleten prédikál: Papp Imre s. lelkész.

Homokkerti imaházban délelőtt 10 órakor prédikál Molnár Ferenc lelkész.

A városi kórházban délelőtt 10 órakor prédikál Uray Sándor lelkész, a bőrgyógyászati klinikán Nagy Lajos vallásitanító lelkész, a szemészeti klinikán Koroknay István teológus.

A Keresztény Ifjúsági Egyesület ma, október 1-én, délután 4 órakor tartja rendes heti összejövetelét a Diakonissza-Ottthonban, Ispoltály-telep 11. sz. Tagfelvétel ugyanakkor, Minden keresztény fiatal embert szeretettel hív a vezetőség.

A Konfirmált Leányok Szövetségének összejövetele vasárnap délután fél 4 órakor. Kollégium földszint 5. sz. ajtó.

Vasárnapi iskolák Kossuth-utca 75. sz. a. délelőtt 9 órakor, Dóczy intézetben délelőtt 11 órakor, Leány-utcai iskolában délelőtt 9 órakor, Csonka-utcai iskolában délelőtt 9 órakor, Pacsirta utcai iskolában délelőtt 9 órakor, Diakonissza-Ottthonban délelőtt 9 órakor, Kollégium földszint I-ső kapu 5. sz. ajtó délelőtt 11 órakor, Csap-utcai iskolában délelőtt 11 órakor, Homokkerti imaházban délelőtt 11 órakor.

A Templom Egyesület vegyes énekara tanulási óráit hetenként egyszer csütörtökön este tartja a Kollégium ének- és zenetermében. Este 6-7-ig a hölgyek és 7-8-ig a férfiak részére. — Új tagok felvétele ugyanott. Szabó Lajos ref. kántor, karnagy.

A Kossuth-utcai ref. templomban, ma vasárnap (október 1-től) kezdve, d. e. 10 órai istentiszteletek végeztek, sorozatosan énekgyakorló órákat tart az új énekeskönyvből Szabó Lajos kántor — erre a hívek figyelmét felhívjuk. — Felöltöttek és növendékek egyformán részt vehetnek.

A róm. kath. templomban ma, vasárnap 6, 7, 11 és fél 12 órakor csendes szent mise, fél 10 órakor nagy szent mise és szent beszéd. Délután fél 4 órakor sz. olvasó, 4 órakor litánia.

Az ág. hitv. ev. templomban (Miklós-utca 3. sz.) Az istentiszteletet október 1-én vasárnap délelőtt 10 órakor Farkas György lelkész végzi. (Délután 5 órakor vallásitanító szülői értekezlet.)

Unitárius istentisztelet és urvacsora osztás lesz ma, október hó 1-én délelőtt 11 órakor a Kossuth-utcai református templomban Urvacsorát oszt dr. Csiki Gábor budapesti körlelkész. A helyi és vidéki unitárius hívőket és másokat is szívesen látunk. Gondnok.

— **Az „Arany János társaság”** rendes havi közgyűlését hétfőn, okt. 2-án d. u. 6 órakor tartja a „Nemzeti Hírelintézet” helyiségében. (Kossuth-utca 7.)

— **Doktorráavatás.** A debreceni gróf Tisza István tudományegyetemen Daróczy Gusztávot és Porkoláb Ernőt a jogtudományok, Rickl Lászlót pedig az államtudományok doktorává avatták.

— **Pótköltségvetés.** Debrecen város 1922. évi költségvetése, amit a múlt évben állítottak be, a folyton fokozódó drágaság következtében kimerült, úgy hogy pótköltségvetés összeállításra vált szükségessé. A városi hivatalok most terjesztették be a főszámvevőhöz az új pótköltségvetésről szóló hitelekéről szóló jegyzéküket.

Kétszáz millió bevétel a forgalmi adókból

Közel egy éve működik már a debreceni forgalmi adót kezelő hivatal, amely a legutóbb 3%-ra felémlt forgalmi adót hajtja be s ellenőrzi az egyes kereskedőket, sőt már a szellemi és fizikai munkásokat is, hogy befizetik-e a rájuk kiírt forgalmi adót. A Hajdúföld munkatársa tegnap érdeklődött a forgalmi hivatalban a forgalmi adó beszedéséről, ellenőrzéséről, ahol felvilágosításokkal különösen Nagy József ny. pénzügyigazgató, a forgalmi adóhivatal vezetője szolgált.

Kétszázmillió bevétel

A forgalmi adóhivatalnál első negyedévi fennállása után, tavaly szeptembertől december 31-ig a 15 millió koronát meghaladta a bevétel. Ebből Debrecen város kapott egyharmadrészt, vagyis ötmilliót.

Ebben az évben, 1922-ben az eddigi számítások szerint, amit szinte már teljesen bizonyosnak lehet venni, a bevétel a 200 millió koronát el fogja érni. Ebből egyhatodrészt, vagyis körülbelül 33 millió lesz a városé.

A szellemi munkások

Forgalmi adót kötelesek tudvalevőleg fizetni a szellemi munkások is, orvosok, ügyvédek, mérnökök a magánpraxisuk után. A forgalmi adóhivatal először beidéri az illető szellemi munkást, aki köteles bevallani évi jövedelmét. Az adatokat átküldik a pénzügyigazgatósághoz s az, ha az adatokat megbízhatóknak tartja, atalányösszegeben veti ki a forgalmi adót, ellenkező esetben minden kliens, illetőleg páciens után le kell róni a forgalmi bélyegadót. Az orvosok és ügyvédek már vallottak évi jövedelmükről.

A Hajdúföld munkatársának alkalmá volt bepillantást nyerni az

orvosok és ügyvédek vallomásába. Eszerint az orvosok közül a legtöbb jövedelmet bevalló évi 540 ezer koronát keres, a legkevesebb 12 ezer koronát. Ez egy orvosnő. Sokan vannak, akik 24 ezer korona évi jövedelmet vallottak be.

Némelyik adóbevallás azért látszik kevésnek, mivel a fixfizetés után ugy a tisztiorvosok, vasuti orvosok csak a magánpraxisuk után fizetnek forgalmi adót.

Az ügyvédek közül a legtöbb jövedelmet bevallott egymillió koronát tüntetett fel évi jövedelmének. Most a zenetanárnők, tanárok, mérnökök s a szülésznek, akik szintén szellemi munkások, forgalmi adóját állapítják meg.

Akik csalnak

A forgalmi adóhivatal csak most, mikor már az előzetes kiiktatásos tul vannak, kezdi szigorúan ellenőrizni, hogy a forgalmi adó kezelésénél nem történik-e visszaélés. A kereskedőknek a bevételt tételesen kell bejegyezni, a bevételt 24 óra alatt összegezni s az adóbélyegeket azonnal le kell róni. Kivételes esetekben engedélyt adnak, — így például a kocsimárósoknak, akik minden félliter bor után még sem róhatják le az adót —, hogy az elszámolást hetenkint végezzék.

Akit bármely visszaélésen, vagy hazugságon érnek rajta, adójának háromszoros összegével pénzbírságot kell fizetnie.

A forgalmi hivatal feljelentésére a pénzügyigazgatóság kihágás miatt egyik főtéri divatkereskedőt, F. S.-t 180 ezer, egyik cipészt, F. K.-t 120 ezer, több éttermet és kávéházat 70—80 ezer koronával büntetett meg. Adócsalás esetén a bíróság vonja felelősségre az illetőt. Ilyen ügyben is több feljelentést küldtek át már a bírósághoz.

— **Nagy adomány a városi képtárnak és könyvtárnak.** A jó hírű és nagyforgalmu két közművelődési intézmény újabb időben mind gyakrabban kap nagyértékű adományokat. Ez adományok közül különösen értékesek azok, melyeket a Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelősége nyújt, elismerése jeléül. A múlt hónapban ismertettük a főfelügyelőség 80,000 korona értékű francia műtörténeti könyv adományát, s a napokban ismét mindkét intézmény részesült nagyértékű támogatásban. A képtárnak megküldötte letétül az „Arundel Society” 10 gyönyörű reprodukcióját 19,500 korona értékben, míg a Közművelődési Könyvtárnak több száz kötetből álló, sok ezer korona értékű könyvgyűjteményt ajándékozott. Kívánatos lenne, hogy a Debrecen határain túlról jövő támogatásoknak, adományoknak Debrecen határai belül is támadnának folytatásai, — mert e nehéz időkben mindkét intézményre ugyancsak ráférne a minél szélesebb körű támogatás.

— **Vesztett macska garázdalkodása.** Súlyos szerencsétlenség történt Kepes Sándor kereskedő Virágutcai lakosnál. Kepesék házimacska-já megvesztett s összemarta a legkisebbik gyermekét. A gyermek jajkiáltására berohantak testvérei, akiket szintén összemarta a dühöngő vesztett macska, úgy, hogy alig tudták megszabadítani őket a macskától. A szerencsétlenül járt gyermekeket felszállították Budapestre.

— **Eljegyzés.** Radnay Oszkár hírlapíró a „Középeurópai Kurír” budapesti szerkesztőségének helyettes szerkesztője (Budapest) és Soltész Irén (Szentes) jegyesek.

— **Szökött katona az Urániában**

— **Hármas honvédek bajtársi összejövetele.** Felkértek a volt m. kir. 3. honvéd gyalogezred tényleges, tartalékos és népfelkelő tisztjei, hogy bajtársi összejövetel megbesélése végett nem november 1-én, mint az egyes lapokban tévesen közölve volt, hanem október hó 3-án kedden este az Arany Bika szálló üvegtermében minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek.

— **Szökött katona az Urániában.**

— **A Szent László dalegyet hangversenye.** A Szent László dalegyet ma, vasárnap délután 5 órai kezdettel a kath. főgimnázium dísztermében a kath. hadi árva házavára jótékony célú hangversenyt tart a következő műsorral: 1. Révfy K.: Nemzeti Hírszék, énekl. a Szt. László dalegyet vegyeskara. 2. Prológus. Irta és előadja; ifj. dr. László Nándor. 3. Lányi F.: Kopogtatnak... Énekl. a Szt. László dalegyet férfikara. 4. Beszéd. Tartja: Pálffy Béla apát. 5. Melodráma. Mikes hazajött. Irta és zenéjét szerezte: Szilágyi Béla székesfehérvári főhadnagy. Szavaltja: Farkas Ilona urnő. Zongorán kíséri Kollenz Rezső karnagy. 6. Endrődy-Sztojanovits: Magyar nóta. Énekl.: a Szt. László férfikara. 7. Beethoven: C-moll trió. I. II. IV. Előadja: hegedűn Páricsy Pál, csellon Galánffy György és zongorán Diczig Alajos. 8. Egyveleg. Balázs Árpád, Fráter Lóránd és Sévfy Károly dalaiból. Énekl. a Szt. László dalegyet vegyeskara. Elsőrendű hely ára: 50 korona. Másodrendű hely ára 40 kor. Felülfizetések a jótékony célra köszönettel nyugtáztatnak.

— **Szökött katona az Urániában.**

— **György Lajos fogtechnikus** működését f. évi október 1-én Piac-u 16. szám alatt megkezdi.

— **Eltűnt egy félmillió koronás kehely.** Érdekes ügyben nyomoz most a debreceni rendőrség. A volt 51. gyaloghadosztály tisztikara 1915-ben Budapesten közös adakozásból ezüsttálon nyugvó arany urvacsora kelyhet vásárolt, amelybe bibliai mondások s az adakozó 25 tiszt neve van bevésvé. A világháború után a kehely sok hanyattatáson ment keresztül, míg végre felkerült Budapestre, a Ludovika akadémiába, ahonnan azonnal a kehely nyomtalanul eltűnt. A napokban nemes Bikfalvy Sándor főhadnagy a volt tisztikar megbízásából kutatni kezdett a kehely holléte után s így jött rá a kehely eltűnésére. A nyomozást most Debrecenben és Budapesten is bevezetik. Az ellopott kehely értéke most a félmillió koronát is meghaladja.

— **Leleplezik Tisza István arc-képet.** Ismeretes, hogy a város Diéne: János debreceni festőművésszel megfestette gróf Tisza István arc-képet, amelyet a közgyűlési teremben fognak elhelyezni. Az arc-kép leleplezése október 31-én lesz rendkívüli közgyűlés keretében. Az ünnepi szónok még nincs kijelölve.

— **Amnesztiát kaptak az orosz ellenforradalmárok.** Bécsből jelentik: A moszkvai „Rus Pross” közlése szerint október 25-én, az orosz forradalom ötödik évfordulója alkalmával amnesztia rendeletet ad ki a szovjet, amely az ellenforradalmároknak és szocialforradalmároknak azonnali szabadságra helyezését rendeli el.

— **A pápa repülőterén.** Bécsből jelentik: Rómából érkezett hírek szerint a pápa bitorosainak rábeszélésére elhatározta, hogy repülőterére indul. Néhány olasz nemesi család, amikor megtudta a pápa ilyen szándékát, gyűjtést indított, hogy a Szentatyának repülőgépet vásároljanak.

Ellopták az óráját. Danzinger József Szabó Kálmán utca 27. szám alatti lakos jelentést tett a rendőrségen, hogy tulaezüst óráját s ezüst óraláncát ellopták. A nyomozás megindult.

Robinson Crusoe ma utoljára az Apollóban.

Elveszett szindarab. Egy esztendeje annak, hogy Somfay Margit író nő juttatta Harsányi Zsoltnak, a Renaissance-színház akkori igazgatójának „Lovag” című darabja kéziratát. A darabot a művészeti igazgató és más szakemberek is méltóan találták az előadásra és a színház azt el is fogadta. Az igazgató a darabon néhány jelentéktelen átalakítást kívánt végezni és ezért az író nőt magához kérette, hogy az átírást vele együtt megbeszélje. Amikor Somfay Margit megjelent az igazgatónál, hiába keresték a kéziratot, és nyomtalanul eltűnt. Az író nő erre kártérítési pört indított a Renaissance-színház ellen. A budapesti központi járásbírószágon most tartották meg a tárgyalást és a bíróság az ügyvéd indítványára elrendelte, hogy a kár megállapítása és egyéb vitás körülmények tisztázása végett kihallgatják Hegedűs Gyulát, Komor Gyula dr.-t és Harsányi Zsoltot is. A kihallgatások után dönt a járásbírószágon az író nő kárigényének összege felett.

Remény vagyontörvény árverés kedden délután 3-tól Piac u. 85.

Balogh Ferenc jegyzősei és külföldi levelezése a ref. főiskola könyvtárában. A debreceni kollegium egykori büszkeségének, a hazánk határain túl is jól ismert és méltányolt kiváló professzornak tudós jegyzőit és a külföldi előkelőségeivel folytatott nagyértékű levelezését nemcsak gondolkodó hozzátartozói a ref. főiskolai anyakönyvtárnak adományozták. Odakerült tehát a kortörténeti vonatkozásokban s tudós gondolatokban egyaránt igen gazdag anyag a legméltóbb helyre: a könyvtár kéziratárába, hogy onnan hirdesse tovább a magyar szellem dicsőségét s munkálja sikerrel szellemi előhaladásunk nagy ügyét. A nemes tett önmagában hordja jutalmát s itt elég, ha követésül minden kulturátszerető ember figyelmébe ajánljuk.

Fizetéssel tanulót és kifutó fiut felvesz Bészler és Dávid vaskereskedő cég. Ferenc József-ut 7.

Színház

Bezarnak a színházak

Budapest, szept. 30. Az Országos Színész Egyesület részéről most arról értesülünk, hogy eddig 15 vidéki színtársulat nyújtotta be az egyesülethez a napokban tartott társulati ülésről felvett jegyzőkönyvet, amely a tagok ama határozatát jelenti, hogy október 2-án beszüntetik működésüket, mert tovább nem bírják a küzdelmet.

A 15 társulat az igazgatók kirekesztésével hozta meg ezt a határozatát, amely a teljes és végleges bomlás jele. Az Országos Színész Egyesület nem tud semmit tenni ezekkel a határozatokkal szemben, a kormányra és a színházvárosokra hárul tehát az a feladat, hogy a nagymultú vidéki színeszetet a végveszélyben megmentsék.

Színház és mozgászházak közleményei:
Zola Emil Madelein Ferrat című regénye Franceska Bertini főszereplésével hétfőn az Apollóban.

Uránia. Sédkölt katona. Szigligeti népszínműve filmen, szép felvételek, szereplők játéka, Szvillik énekei, kamarazene emelik a darab szépségét, ma utoljára. Hétfőn, kedden **Afrikai vodvirdg.** Williamson regénye filmen, szép afrikai felvételek.

Omnia mozgó: Pénteken, szombaton és vasárnap két sláger kerül bemutatásra: **A romlott város,** a francia filmtermelés egyik remeke és a **Szigoru titok,** két fiatal szív szerelme egy öreg kastélyban. Előadások 5, 7 órákor, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor.

Timár Ilia a „Bob herceg” ma délutáni előadásán a főszerepet játssza. Este Timár, Kovács, Gömör és Szigeti alakítják a szerepeket a „Szerencselánc”-ban!

Robinson Crusoe, Defoe világhírű regénye ma utoljára az Apollóban.

Franceska Bertini főszereplésével Zola Emil Madelein Ferrat című regénye hétfőn az Apollóban.

SPORT

A régi debreceni Vivó club tagjaihoz! A clubélet felújítása végett kérem a régi debreceni Vivó club választmányát és tisztikarát, hogy október 3-an, kedden délután 5 órákor a Városháza kistanácstermében megjelenni sziveskedjenek. **Dr. Láng Sándor,** alelnök.

A DVSC Nyíregyházán játszik a NyTVE-vel erős mérkőzést. Ha az otthonába oly erős és feljavult NyTVE ellen győz a szimpatikus Vasutascsapat, a bajnokság legkomolyabb jelöltje lesz.

DEAC-DNTE útegetőéri pályán délután 3 órákor Bajnoki mérkőzés. Egyetlen győzelmű mérkőzés kerületi eldöntésre vasárnap délután. Az egyetemi csapat a munkáscsapattal küzd a bajnoki pontokért. A munkáscsapat a múlt vasárnap bi. tató formát mutat a DKASE ellen, az egyetemi csapat pedig hosszúságú vajudas után ismét a régi jó, így erős és szép küzdelemre van kitérés. A DEAC 2-3 gólrányai győzelme várható.

DMTK ifjúsági-DVSC ifjúsági barátságos mérkőzést játszik ma, vasárnap délelőtt a Diószegi-pályán vasutas pályán a két testvércsapat. Bíró Horváth (DTE). A játékosok feltétlenül jelenjenek meg. A mérkőzés 10 órákor kezdődik.

A TŐZSDE

Magyar korona: 21 1/2.

Zürichi jegyzés:

	Nyitás	Zárás
Berlin	3275	33
Amsterdam	208.—	208.—
Newyork	537.—	537.—
London	2951.—	2946.—
Páris	40.65	40.65
Milánó	22.75	22.71
Prága	16.60	16.60
BUDAPEST	21	215
Zágráb	180	185
Vársó	0.65	0.65
Bécs	0075	0075
Osztr. bg.	00875	00875

Devizaközpont jegyzése

VALUTÁK

Napoleon 9400, Angol font 11125-435, Léva 1550-650, Dollár 2500-575, Francia frank 190-5, Márka 170 90, Lira 105, Osztr. korona 310-20, Lei 1500-600, Sorskol 78-82, Svájci frank 470-85, Korona dinár 3120-250, Lengyel márka 31-32, Hollandi forint 970-95.

DEVIZÁK

Amsterdam 970-95, Bukarest 1500 600, Kopenhága 524 534, Krisztánia 430-40, London 11125 425, Berlin 190-00, Olaszország 105-10, Páris 190-5, Prága 78-82, Stockholm 663-78, Svájc 470-85, Bécs 310-20, Zágráb 770-820, Newyork 2500-2575, Vársó 34-35.

Terménytőzsde.

A mai terménytőzsde szilárd irányzat mellett nyitott és a szilárdság különösen kenyérmagvakban tovább fokozódott. Hivatalos árak: Buza 76 kilós tiszavideki 10950-100, egyéb 10850-950, 78 kilós tiszavideki 10850-900, egyéb 10800-850, rozs 7400-800, tak. árpa 6850-000, sörrozs 7400-800, zab 6400-450, tengeri árpa 7300 7400, zab 6400-450, tengeri

9100-9200, repce 16500-17000, korpa 5000-5100.

Sertésjelentés.

Déi hivatalos. Ferencvárosi jelentés: Szabadvásári maradvány 448 sertés, — süldő és — malac, érkezett 133 sertés, eladatott 81 sertés és — malac.

Árak: Zsirsertés fiatal nehéz 450-505, könnyű 270-460.

Zártvásári maradvány 175 sertés, — malac, érkezett 31 sertés, eladva 32 sertés.

Árak: zsirsertés fiatal nehéz 480-500, könnyű 320.

Zongorát vagy pianinot

siírgőse megvételre keresek. CIM A KIADÓHIVATALBAN.

Legszebb és legmodernebb kidolgozású **FÉNYKÉPEK** és gyönyörű fényképnagyítások készülnek

Huszthy András

„: ujjonnan átépített műtermében :” és nagyítási műintézetében.

EGYHÁZ-TÉR 4.

GERÉBI TELEPEN

600 öf. egyszoba konyhás ház, azonnal átadható lakással eladó. Cim a kiadóban.

Csapó 95. Lengyel Csapó 28.

KELMEFESTŐ

FEST mindennemű ruhákat TISZTÍT legolcsóbban és kifogástalanul.

100 legszebb modell-ujdonsággal vezet a Piac-u. 9. sz.

Kalapüzem

Női és férfi kalapátformálások 8 nap alatt.

Patkányirtó szerek, mindenféle pipereszappanok, partümmök kölniszeszkek, fogkefék és hajápolószerek stb legolcsóbban beszerezhetők a **Korzó Drogueriában** Piac-utca 42. TELEFON 14-80

Ha elegáns szép olcsó fehérneműt akar, úgy forduljon bizalommal a **Közzükségletárúhához** CSAPÓ UTCA 9. SZ.

Gebauer Károly és Tsa

Debreczen legrégebbi és legszilárdabb temetkezési vállalata, a legújtanysabban rendez temetéseket helyben és vidéken, a legegyszerűbből a legdiszesebbig. Exhumál. Szállításokat eszközöl. Tisztviselőknak árengedmény.

Debreczen, Kossuth-utca 2. (Városháza épület.)

Telefon nappal: 103. Telefon éjjel: 60.

Kiss József autó-motor és gépműhelye Erzsébet-u. 20. Tel. 901.

Vaszergetemunkát és bármily gazdasági gépjávitást gyorsan és pontosan végez, lokomobilokat magánjárokát átalakít, használt gépeket vesz, gyárilag javítottat elad és becsereél.

Autogénhegesztés.

LEGSZEBBEN
fest, mos, tisztít
gouvlé, plissé, tenisz, krém és selyemruhákat
Libándy Andor
HUNGÁRIA gőzmosó kelme és ruhafestő vegytisztító vállalat
Debrecen, Péterfia 4.

Hivjon meg
ha van aranya vagy ezüstje eladó a legtöbbet én fizetek érte
Kramer Simonffy
utca 17.

Nehéz az élet,
jó ruhába járni gondot ad, **VÉGHEZ**
olcsón beszerezni tessék menni, hol **kevesbé használt** finom férfi ruhák állandóan kaphatók.
Vár-utca 2. sz. (Zenedével szemben)

Darabos mész
oltott mész, cement, téglá, cserép, fedél, száraz tűzifa, porosz lemez
azonnali szállításra beszerezhető:
BARTHA fatelepén,
Ispóty-u. 3-c. Telefon 785.

ÓLMOT
vesz bármely nagy mennyiségben lapunk kiadóhivatala.

KALAP
nyakkendő, fehérnemű, legolcsóbb beszerzési forrás
WERNER SÁNDOR
FERENCZ JÓZSEF-UT 72. SZ.
(Király-utcával szemben.)

Női kalapujdonságok
megérkeztek. — Átalakítások formálások és festések 3 nap alatt készülnek.
Kohn Helén kalapszalonjában
Piac utca 79. sz.

A legszebb és legolcsóbb kalapok kaphatók
Schimmer Mórnénál
Debrecen, Piac-u. 2. (Nagytemplommal szemben)
Vidékieknek soronkívül készül.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések díja hétköznap 10 szög 30 kor., minden további szó 3 kor. Vasár és ünnepeken 10 szög 40 kor., minden további szó 4 kor. Vaatagabb betűből szedett szavak kétszeresen számítatnak

Építési vállalat.
Szakszerűen olcsón készit, kőműves és ács munkákat, Juhász okl. mester, Nyil-utca 116.

Debreczeni Gazdak Bankja részvénytársaság, Kossuth-utcán kölcsönöket tolyósít házakra, földekre és értékpapírokra. Betéteket elfogad és azok után magas betét kamatot ad. A közönségnek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésre áll.

Lapkiadó
reggeli órákra felvételük lapunk kiadóhivatalában.

Keresetetik
vidékre egy idősebb megbízható száraz dada. — Jelentkezni lehet naponként 1-2 óra között Füvészkert-utca 20. sz. alatt.

Kun József
kés és műszerműves Debrecen. Széchenyi-u. 1.

Mindennapi
fizetésre házhoz járó fodrász leányt keresek. Csapó utca 4. I. em. Mándy.

Majoros
cseléd, aki a konyhakertészethez ért továbbá vályogfal felrakásához szakmunkás kerestetik. Jelentkezhetnek Gazdak Bankja, Kossuth-u. 17. sz.

Kereskedelmi
végzett jó kéz rásu gépen is irni tudó férfi vagy nő gyarkornok felvétetik Gazdak Bankjába Kossuth-utca.

4 darab
5 ezereseh koronást elvesztettem, nemeslelkű megtalálót könyörögve kérem adja vissza ös: zes vagyonomat. Cim a kiadóba.

Butorozott szobát
keresek. Cim a kiadóban.

Poloska irtást
vállal felelősséggel **RÁTHONYI GÁBOR** teregirtó Szécbényi-u. 40. sz. Szabadalm: azott poloska-irtószert kaphato.

Kifutó
fiu vagy leány felvétetik lapunk nyomdájában.

Gárkályha
és ebédlő szőnyeg jó karban kerestetik. Cim a kiadóban.

Kereskedelmi
iskolát végzett (fiatalember vagy hölgy) gyakornoknak felvétetik. Gépirők előnyben részesülnek. Nemzeti Hiteintézet fiók Kossuth-utca 7. sz.

Fővárosi lapok
árúsítására magas jutalekkel és százalékkal rikkancsokat felvesszünk. Jelentkezni lehet a kiadóhivatalban.

Vasabrocs
van eladó kisebb nagyobb mennyiségben lapunk kiadóhivatában Piac-u. 59. szám.

Bélyegzőgyár és vésőintézet
PAULÓ I.
Szentgyörgyi-u. 22
Telefon: 12-85.

Faárverés
18542—922. tanácsi határozat szerint október 6-án délelőtt 9 órakor nyilvános árverésen lesz eladva 3 drb. nagy nyirfa, Hajnal Samu bérletén, Pallag-major állomásnál. Kikiáltási ár 14.000 korona.
Debrecen, 1922. október 1.
Vadász, gazdasági intéző.

Gazdak figyelmébe!!
Legjobbnek elismert csepeli egyes ekék, könnyű kettős ekék, boronák, amerikai rendszerű lókapák, szénagyűjtők, vetőgépek, repavágók, tengeri morzsolók, darálók
marokrakó aratógépek
gépalkatrészek és minden egyéb gazdasági eszköz nagy választékban
Ráhmer Sándornál
Debrecen, Piac-u. 43.
Telefon 962.
Ugyanott
NEUSCHLOSZ-LICHTIG Repülőgépgyár és Faipar R.-T. vezérképviselete Hajdu, Szabolcs, Szatmár és Bereg vármegyék részére.

MEGHIVÓ
A Debreczeni Első Takarékpénztár
1922. évi október hó 11-én, délután 2 órakor Debreczenben, az intézet hivatalos helyiségében
rendkívüli közgyűlést
tart, melyre a fiztelt részvényeseket ezennel meghivja.
Tárgyak :
1. Az igazgatóság javaslata az alaptőke felemelése iránt.
2. Javaslát az alapszabályok megváltoztatása tárgyában.
Debreczen, 1922 szeptember 30.
A Debreczeni Első Takarékpénztár igazgatósága.
Figyelmeztetés :
Közgyűlésen csak személyesen megjelenő oly részvényes gyakorolhat szavazati jogot, ki a közgyűlést megelőző év december 31-ik napjáig a részvénykönyvben nevére irt részvényt le nem járt szelvényeivel együtt a közgyűlés előtt legalább 3 nappal, tehát 1922 október 7-ig a hivatalos órák alatt Debreczenben: pénztárunknál, vagy a Közgazdasági Bank és Váltóüzlet r. t. pénztáránál, vagy Budapesten: a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesületnél letette.
A részvényes írásbeli felhatalmazás által is képviseltheti magát, de a meghatalmazottnak szintén részvényesnek kell lennie.
A kiskorúakat és gondnokoltakat törvényes képviselőik, jogi személyeket igazolt meghatalmazottjuk képviselhetik, habár a képviselő nem részvényes is.

FEHÉRTÓI temetkezési intézete
DÉGENFELD-TÉR 4. SZÁM. (Saját ház)
Telefon: nappal 11-85, éjjel 10-91.
Végez temetéseket helyben és vidéken jutányos árban személyes felügyelet mellett.
:: Exhumál és hullaszállítás vállal! ::
Raktáron: ÉRCZ- és MŰVIRÁGKOSZORUK!

KONCZ fest és tisztít
mindennemű ruhát gyorsan és kifogástalanul
DEBRECEN, PÉTERFIA 30.
ARANY JÁNOS-UTCA 10. SZ.

Élesdi mész
darabos és oltott
ASBESTPALA
békebeli minőségben, portlandcement, kátránypapír, karcagi és szovati cserép nagyban és kicsinybeni legolcsóbb beszerzési forrása
SINGER LAJOS
Hatvan-u. 71. sz. (Kisállomásnál)

Meggyőződhet arról minden **BUTORI vásárló**, hogy **butorait**, melyek saját gyáramban készülnek, a legolcsóbb **gyári áron beszerezheti**
Jancsó Testvérek
műbutor-asztalosárúk és fakoporsók gyára
Debrecen. Gyártelep: Bárczi-utca 3. sz.
TELEFON 10-35.
Butorraktára Csapó-u. 17. színházi átjár.
Megrendelésre fakoporsókat a legolcsóbban szállít. — Árjegyzék ingyen.

Hangszerek - Zongorák - Gramofonok
Minden hangszerünkert jótállást vállalunk.
Nirálvi udvari **hangszergyár**
STERNBERG
BUDAPESTEN, BAKÓCZI-UT 60 C.
számu saját palotájában.
Irja meg, azonnal, hogy milyen hangszere van szüksége és mi arról díjtalanul küldünk ajánlatot, ha ezen újságra hivatkozunk. Javítandó hangszereket küldje postán gyárunkba. — Jutányosan újjáalakítjuk. Gramofon tulajdonosoknak legújabb hangszerekről ingyen és bérmentve küldjük műsor-jegyzékünket.

Férfi és női **KALAPOK**
ALAKÍTÁSÁT ÉS FESTESET SZAKSZERŰEN ÉS GYORSAN ESZKÖZÖLNEK
KÉSZ ÁRU KAPHATÓ
M. NAGY MIHÁLYNÁL
Péterfia-utca 8. sz. alatt.